

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUČILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detaljni izvedbeni plan

Akadska godina:

2025/2026

Semestar:

Zimski

Studiji:

Povijest (R) (izborni)
Psihologija (R) (izborni)
Sestrinstvo (R) (izborni)
Sociologija (R) (izborni)
Sestrinstvo (I) (izborni)
Program za stjecanje
kompetencija
nastavnika - Model A
(R) (izborni)

Godina studija:

1

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Ideologija i praksa komunizma u povijesnoj perspektivi

Kratica kolegija: IZBP-80

Status kolegija:

Obvezni

ECTS bodovi: 4

Šifra kolegija: 153213

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave

Ukupno sati

Predavanje

30

Seminar

15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS - prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Mihaljević Josip

**Akademski
stupanj/naziv:**

Izbor: naslovni izvanredni profesor

Kontakt e-mail:

jmihaljevic@isp.hr

Telefon:

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: English

Opis kolegija	Glavni cilj predmeta je stjecanje znanja i vještina potrebnih za razumijevanje fenomena komunizma. Osnovni pristup na kolegiju temeljit će se na povijesnim znanostima, a koristit će se i neki rezultati i pristupi drugih srodnih disciplina, prvenstveno filozofije, sociologije i politologije. Fenomen komunizma analizirat će se od njegovih filozofskih ishodišta u 19. stoljeću, preko različitih varijacija komunističkih ideologija, pokreta i režima, a predstaviti će se i značenje koje komunizam ima u današnjem svijetu. U radu kolegija studente će se poticati na samostalno artikuliranje stavova, unaprjeđenje kritičkog razmišljanja te stjecanje vrijednosnih stavova prema totalitarnim ideologijama i njihovim povijesnim artikulacijama.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1. Opisati osnovne probleme interpretacije komunizma kao povijesne pojave. 2. Vrednovati dosadašnje historiografske napore u prikazivanju povijesti komunizma. 3. Interpretirati pojedine važnije izvore i literaturu za povijest komunizma. 4. Objasniti nužnost interdisciplinarnoga promatranja komunizma kao transnacionalnog povijesnog fenomena. 5. Održati jasno i strukturirano usmeno izlaganje. 6. Pridržavati se etičkih načela u radu.
<i>Literatura</i>	
Obavezna	Pipes, Richard. Komunizam: Povijest intelektualnog i političkog pokreta. Zagreb: Alfa, 2006.

- Banac, Ivo. Sa Staljinom protiv Tita. Informbirovski rascjepi u jugoslavenskom komunističkom pokretu. Zagreb: Globus, 1990.
- Brown, Archie. The rise and fall of communism. London: Vintage Books, 2010.
- Che Guevara, Ernesto. Sjećanja na Kubanski revolucionarni rat. Zagreb: Profil multimedija, 2011.
- Coltman, Leicester. Stvarni Fidel Castro. Zagreb: Naklada Ljevak, 2005.
- Courtois, Stéphane. Komunizam i totalitarizam. Zagreb: Alfa, 2011.
- Courtois, Stéphane et al. (ur.) Crna knjiga komunizma: zločini, teror, represija. Zagreb: Politička kultura / Golden marketing, 1999.
- De Benoist, Alain. Komunizam i nacizam: 25 oglada o totalitarizmu u XX. stoljeću (1917.-1989.); prevela Ivana Barišić. Zagreb: Z. Hasanbegović, 2005.
- Duda, Igor. Pronađeno blagostanje: svakodnevni život i potrošačka kultura u Hrvatskoj 1970-ih i 1980-ih. Zagreb: Srednja Europa, 2010.
- Đilas, Milovan. Nova klasa: kritika savremenog komunizma. Zagreb: Feniks knjiga, 2010.
- Fowkes, Ben. The rise and fall of communism in Eastern Europe. Basingstoke ; London : Macmillan Press, 1995.
- Furet, Francois. Prošlost jedne iluzije : ogleđ o komunističkoj ideji u XX. stoljeću. Zagreb: Politička kultura, 1997.
- Garton Ash, Timothy. Mi građani: revolucije 1989.: svjedočanstva iz Varšave, Budimpešte, Berlina i Praga. Zagreb: Novi Liber, 1993.
- Holzer, Jerzy. Komunizam u Europi: povijest pokreta i sustava vlasti. Zagreb: Srednja Europa, 2002.
- Jandrić, Berislav. Hrvatska pod crvenom zvjezdom: Komunistička partija Hrvatske 1945.-1952.: Organizacija, uloga, djelovanje. Zagreb: Srednja Europa, 2005.
- Klasić, Hrvoje. Jugoslavija i svijet 1968. Zagreb: Naklada Ljevak, 2012.
- Koenen, Gerd. Što je bio komunizam? Zagreb: Durieux, 2011.
- Konkvest, Robert. Čemerna žetva: sovjetska kolektivizacija i teror gladi. Beograd: "Filip Višnjić", 1988.
- Kurlansky, Mark. 1968 -Godina koja je uzdrmla svijet. Naklada Ljevak, 2007.
- Lenjin, Vladimir Il'ič Ul'janov. Država i revolucija: učenje marksizma o državi i zadaće proletarijata u revoluciji (prev. Rodoljub Čolaković). Beograd: Kultura, 1947.
- Marcelić, Jasna; Lipovac, Marijan. Václav Havel: Politička biografija. Zagreb: Hrvatsko-češko društvo; Srednja Europa, 2018.
- Marx, Karl; Engels, Friedrich. Komunistički manifest. Zagreb: Naklada Pavičić, 2010.
- Mazower, Mark. Mračni kontinent: Europsko dvadeseto stoljeće. Zagreb: Prometej, 2004. (str. 241.-273., 345.-375.)
- Mrkoci, Vladimir. Kratka povijest komunizma (za nekomuniste). Zagreb: Naklada Pavičić, 2017.
- Obradović, Marija. „Narodna demokratija“ u Jugoslaviji 1945-1952. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 1995.
- Overy, Richard J. Diktatori. Zagreb: Naklada Ljevak, 2005.
- Pleterski, Janko, et al. Povijest Saveza komunista Jugoslavije. Beograd: Izdavački centar Komunist / Narodna knjiga / Rad, 1981.
- Pons, Silvio; Service, Robert (ur.). A dictionary of 20th-century communism. Princeton; Oxford: Oxford University Press, 2010.
- Riklin, Mihail. Komunizam kao religija: intelektualci i oktobarska revolucija. Zaprešić: Fraktura, 2010.
- Sedmi Kongres Saveza komunista Jugoslavije. Beograd: Kultura, 1958.
- Smith, Stephen A. (ur.). The Oxford handbook of the history of communism. New York: Oxford University Press, 2014.
- Spehnjak, Katarina. Javnost i propaganda: Narodna fronta u politici i kulturi Hrvatske 1945. - 1952. Zagreb: Dom i svijet, 2002.
- Kos-Stanišić, Lidija. "Adios Fidel, povijest će te osloboditi!." Političke analize 7, br. 28 (2016): 35-39.
- Todorova, Maria (ur.). Remembering communism: genres of representation. New York: Social Science Research Council, 2010.
- Wheen, Francis. Marxov Kapital. Zagreb: Srednja Europa, 2009.
- Yekelchik, Serhy. Stalin's Citizens: Everyday Politics in the Wake of Total War. New York: Oxford University Press, 2014.
- Young, Glennys. The communist experience in the twentieth century: a global history through sources. New York; Oxford: Oxford University Press, 2012.

Dopunska

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaze se DA

Isključivo kontinuirano praćenje nastave NE

Ulazi u prosjek DA

**Preduvjeti za dobivanje
potpisa i polaganje
završnog ispita**

1. Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;
2. Uredno izvršene seminarske obveze – održano samostalno izlaganje;
3. Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% bodova tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – ostvareno kumulativno.

Način polaganja ispita

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada:

- dovoljan (2) – 50–64,9%
- dobar (3) – 65–79,9%
- vrlo dobar (4) – 80–89,9%
- izvrstan (5) – 90% i više

Način stjecanja ocjene:

- a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene
 - seminarske obveze – 20%
 - 1. kolokvij – 25%
 - 2. kolokvij – 25%
- b) Završni ispit – 30% ocjene (za prolaz je nužno riješiti 50% ispita)
 - usmeni ispit – 30%

Način ocjenjivanja

1. Nastavne aktivnosti – seminarske obveze, 1. kolokvij (pismeni) i 2. kolokvij (pismeni);
2. Završni ispit (usmeni).

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Datumi ispitnih rokova:	VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Datumi kolokvija:			
	Pohađanje nastave	1.2	0
	Kolokvij-međuispit	0.7	25
	Kolokvij-međuispit	0.7	25
	Seminarska aktivost i izlaganje	0.6	20
	Ukupno tijekom nastave	3.2	70
	Završni ispit	0.8	30
	UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	4	100

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Uvodno predavanje
2	Ishodišta komunizma i stvaranje socijalističkih pokreta
3	Komunistička misao nakon Karla Marxa
4	Komunizam u prvoj polovici 20. stoljeća
5	Komunizam u ratu
6	Stvaranje željezne zavjese i država „narodne demokracije“ nakon Drugog svjetskog rata
7	1. kolokvij
8	Rascjep komunističkog monolita: od Informbiroa do traženja novih putova u komunizam
9	Različiti modeli komunističkog osvajanja vlasti
10	Pokušaji reformi u komunizmu i raspad komunističkog sustava u Europi
11	Komunizam na Zapadu, komunizam danas i problemi interpretacija
12	Komunizam i religija
13	Živjeti u komunizmu
14	2. kolokvij
15	Završno predavanje

Seminari

#	Tema
1	Uvodni seminar
2	Komunistički manifest
3	Država i revolucija
4	Završni seminar
5	Diktatori
6	Rezolucija informbiroa
7	1. kolokvij
8	Nova klasa
9	Kastrizam
10	Prošlost jedne iluzije
11	Komunizam i totalitarizam
12	Komunizam kao religija
13	Povijest komunističke svakodnevice
14	2. kolokvij